

Монографија

СПЕЦИФИЧНОСТИ ПРОЦЕСА ИНВЕСТИРАЊА У ПОЉОПРИВРЕДИ

Аутор

Доц. др Јонел Субић

Институт за економику пољопривреде, Београд

Монографија проучава тему која је актуелна за опоравак и развој домаће привреде, где су пољопривреда и њен развој најважнија спона изградње тржишта по модерним законитостима привређивања. Приказана је значајност улагања како страних, тако и домаћих инвестиција у циљу превазилажења свих проблема на које појединачан произвођач наилази, тако да свака инвестиција буде адекватно оправдана. Кроз одрживи развој на газдинствима врши се уравнотежење три кључна фактора, тј. три стуба одрживог развоја: економски, еколошки и социјални фактор, уз оптимално коришћење финансијских средстава и рационално располагање природним ресурсима.

Прво поглавље представља инвестиције као фактор развоја пољопривреде, тј. основног материјалног чиниоца привредног и друштвеног развоја, од чијег обима, структуре и ефикасности улагања зависи како ће и до ког нивоа бити решена основна питања привредног и друштвеног развоја неке државе. Представљена је структура и класификација инвестиција која се сматра значајном и са теоријског и са практичног становишта, зарад одређивања праве функције и значаја у развоју привреде и појединих привредних грана и израчунавања ефективности намераваних улагања.

Друго поглавље излаже питање финансирања инвестиција (инвестициони план), из потребе да се оправда финансијска активност за остварење планираног развоја. Инвестициони план је представљен као процес где из сложености односа између неопходних исплата и координације са расположивим изворима финансирања, привредни субјекти практикују да финансијски план буде дугорочан и да у виду има све циљеве дугорочне стратегије, без обзира да ли је у питању финансирање из сопствених или туђих средстава.

Треће поглавље приказује методе за оцену инвестиционих пројеката, с циље, реализовања инвестиција у форми која ће осигурати максималну ефективност, где се поступак доношења инвестиционих одлука заснива на строгим квалитативним и квантитативним одредбама, које ће обезбедити прецизно усмеравање новчаних издавања. Посебна пажња се посвећује методама за оцену економске ефективности инвестиција на микро нивоу:

статичке методе за оцену инвестиционих објеката и динамичка оцена инвестиционих пројеката, као и оцену инвестиционих пројеката у условима неизвесности- доноси онда када постоји одсуство могућности да се предвиде будући догађаји који утичу на смањење реалне могућности у доношењу инвестиционе одлуке. Оцену инвестиционих пројеката на макро нивоу полази са становишта да развој и пораст производних капацитета и производње се налазе у функционалној међузависности са инвестицијама и то по правилу са оним делом инвестиција који се усмерава у основна средства

Методологија за оцену одрживог развоја на пољопривредним газдинствима је обухваћена четвртим поглављем и представља постулате које су донеле привредно развијеније државе у циљу очувања природних ресурса и поштовања закона одрживог развоја. Методологијом је указано на техничке недостатке и идентификује правце побољшања реализованих метода оцене пољопривредних пракси које су подесне за одређене биофизичке и социјалне средине. Методе за оцену економске ефективности оцењене су строго економске перформансе пољопривредног газдинства. Методе за оцену економске одрживости се базирају на тренутној максимизацији профита пољопривредног газдинства. Методе за оцену еколошке одрживости налажу да све активности морају бити у складу са еколошким нормативима базираним на производњи здраве хране и заштити и унапређењу животне средине. Методе за оцену социјалне одрживости се доносе из очигледних разлога којим чиста аграрна производња губи на значају као гарант социјалне стабилности и извор прихода.

Пето поглавље даје преглед оцене ефеката инвестиционих пројеката о пољопривредној пракси, као могућност да се ова врста пројеката мора разликовати од оцене индустријских и инфраструктурних пројеката. Инвестициони пројекти у пољопривреди обухватају стварање основних средстава која се користи у дужем временском периоду.

Концепт економског развоја пољопривреде представљаће битан део стратегије развоја, јер ће обухватати краткорочне и дугорочне циљеве развоја и средства са којима се они могу остварити. Инвестиције ће имати одлучујућу улогу реализовању циљева и приоритета аграрног и руралног развоја, изазваће раст укупних аграрних производних фактора и производње, као и стварања бољих услова за живот на селу.

Новембар 2010.

Маријана Јовановић, истраживач приправник
Институт за економику пољопривреде
Волгина 15
11000 Београд
e-mail: manajov@yahoo.com